

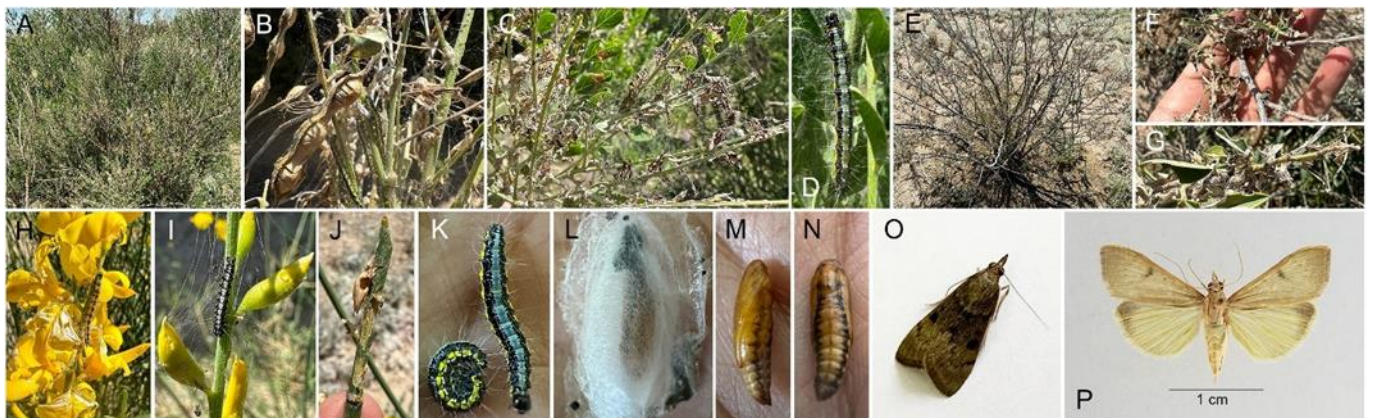

گزارش کوتاه علمی

در باغ خسارت شدید دیدند (شکل ۱- E-G). رنگ زمینه لارو شب‌پره (شکل ۱- D, I و K) سیاه، با نوار پشتی مایل به سفید تا سربی، نوارهای جانبی زرد و موهای سفید پراکنده است. شفیره قهوه‌ای مایل به قرمز، کشیده (شکل ۱- M و N) و در داخل یک پیله ابریشمی (شکل ۱- L) تشکیل می‌شود (Anonymous, 2024). گستره بال حشره بالغ، ۲۶-۳۶ میلی‌متر، شاخک نخی‌شکل، بال جلوی بعضی از نمونه‌ها قهوه‌ای تیره با قسمت میانی کمی روشن‌تر و در برخی دیگر، دارای کنتراست کمتر است (شکل ۱- O و P) (Slamka, 2013).

این شب‌پره در اروپا، آفریقا، آسیا و استرالیا زیاد انتشار دارد و از بیشتر استان‌های کشور جمع‌آوری شده است (Alipناه et al., 2023; De Jong et al., 2014; Amsel, 1961). لاروها در دنیا از گل‌ها و برگ‌های گیاهان تیره باقلانیان و گوشوارکیان (Celastraceae) تغذیه می‌کنند؛ معمولاً گیاه را با نخ‌های ابریشمی پوشانده و به‌هنگام انبوهی جمعیت، باعث لخت شدن گیاه می‌شوند (Bauer et al., 2021). از جنس *Sophora L.* چندین گونه به‌عنوان میزبان معرفی شده‌اند (Leen, 1997)، اما *S. mollis*، میزبانی جدید و خسارت شب‌پره روی گیاهان مورد مطالعه، برای اولین بار در ایران گزارش می‌شود.

شواهد اولیه مبنی بر خسارت *Uresiphita gilvata* Fabricius روی گیاهان دارویی و زینتی در ایران. هلن عالی‌پناه^۱، سمیرا فراهانی^۲، محمد ابراهیم فراشانی^۲.
 ۱- استادیار، مؤسسه تحقیقات گیاه‌پزشکی کشور، سازمان تحقیقات آموزش و ترویج کشاورزی، تهران، ایران؛ ۲- استادیار، مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع کشور، سازمان تحقیقات آموزش و ترویج کشاورزی، تهران، ایران. ✉ مسئول مکاتبات: halipناه@gmail.com
 سه گیاه زرین‌گل (*Sophora mollis* (Royle) Backer)، قره‌تاج (*Anagyris foetida* L.) و طاووسی (*Spartium junceum* L.) از تیره باقلانیان (Fabaceae)، درختچه‌هایی دارویی و زینتی هستند که دو گونه اول بومی ایران و گونه دوم بسیار نادر است (Hosseinzadeh et al., 2015). مشاهدات اخیر در مهر ماه ۱۴۰۲ و فروردین و اردیبهشت ۱۴۰۳ در باغ گیاه‌شناسی کاشان، مبین وقوع یک اختلال اکولوژیک قابل توجه در نتیجه هجوم لاروهای شب‌پره *Uresiphita gilvata* (Fabricius, 1794) به سه گونه گیاهی فوق بود. خسارت زرین‌گل از سرشاخه‌ها بود (شکل ۱- A-C)، اما در طاووسی لاروها بیشتر روی گل‌ها بودند (شکل ۱- H و I) و پوست‌خواری سرشاخه نیز به چشم می‌خورد (شکل ۱- J). همچنین، هر چهار پایه قره‌تاج موجود

شکل ۱- A-J) علائم خسارت لاروهای *Uresiphita gilvata* روی درختچه‌های زرین‌گل (A-D)، قره‌تاج (E-G) و اطلسی (H-J). در باغ گیاه‌شناسی کاشان. (M-P)

Uresiphita gilvata: لاروهای رشد کرده (K)، پیله (L)، شفیره از نمای جانبی (M) و پشتی (N)، سطح پشتی حشره بالغ در حالت طبیعی (O) و اتاله شده (P).

Fig. 1. A-J) Damage symptoms of *Uresiphita gilvata* larvae on *Sophora mollis* (A-D), *Anagyris foetida* (E-G), and *Spartium junceum* (H-J) in Kashan Botanical Garden. M-P) *Uresiphita gilvata*: larvae (K), cocoon (L), pupa in dorsal (M) and lateral (N) views, adult in dorsal view at rest (O) and pinned (P).

Preliminary findings on *Uresiphita gilvata* Fabricius (Lep.: Crambidae) inflictions affecting medicinal and ornamental flora in Iran. H. ALIPANAH^{✉1}, S. FARAHANI², M.E. FARASHIANI². 1- Assistant Professor, Insect Taxonomy Research Department, Iranian Research Institute of Plant Protection, Agricultural Research Education and Extension Organization (AREEO), Tehran, Iran; 2- Assistant Professor, Research Institute of Forests and Rangelands, Agricultural Research Education and Extension Organization (AREEO), Tehran, Iran. ✉Corresponding author: halipanah@gmail.com.

Sophora mollis (Royle) Backer, *Anagyris foetida* L. and *Spartium junceum* L. (Fabaceae), have served dual roles as medicinal and ornamental shrubs. The first two species are deeply rooted in Iran's natural heritage, while the latter is a rare botanical find, as highlighted by Hosseinzadeh *et al.* (2015). Recent observations at the Kashan Botanical Garden have brought to light a significant ecological disturbance: the infestation of *Uresiphita gilvata* (Fabricius, 1794) larvae. Documented for the first time in October 1402 and subsequently in the spring of 1403.

On *S. mollis*, the damage initially started from the twigs (Figure 1-A–C); while in *Sp. junceum*, the larvae predominantly fed on the flowers and also caused peeling of the twigs (Figure 1-H, I, and J). Additionally, all four specimens of *A. foetida* in the garden suffered severe damage from the moth larvae (Figure 1-E–G).

The fully grown larva of the moth displays a black ground color with a whitish to leaden dorsal stripe, a pair of yellow lateral stripes, and scattered white hairs across its body (Figure 1-D, I, and K). The pupa is reddish-brown and elongated (Figure 1-M and N), encased within a silky cocoon (Figure 1-L) (Anonymous, 2024). The adult moth has a wingspan of 26–36 mm and filiform antennae. The forewing's ground color is dark brown, with a slightly lighter medial area in some specimens, while in others, the contrast is less pronounced (Figure 1-O and P) (Slamka, 2013).

Uresiphita gilvata is found across Europe, Africa, Asia, and Australasia and has been collected from most Iranian provinces (Amsel, 1961; Wieser *et al.*, 2002; De Prins & De Prins, 2011–2024; Slamka, 2013; De Jong *et al.*, 2014; Alipanah *et al.*, 2023). The larvae consume the flowers and leaves of legumes (Fabaceae) and staff-vines (Celastraceae). In high

populations, they typically envelop the plant in silky threads, leading to defoliation (Bauer *et al.*, 2021). While several species of the genus *Sophora* L. are known host plants for *U. gilvata* worldwide (Leen, 1997), the predation of *S. mollis* by the moth larvae is reported here for the first time. Moreover, this report also constitutes the first record of damage by *U. gilvata* larvae on *S. mollis*, *A. foetida*, and *Sp. junceum* in Iran.

References

- Alipanah, H., Asselbergs, J., Malm, T. and F. Slamka. 2023. Taxonomic study of the subfamily Pyraustinae (Lepidoptera: Crambidae) in Iran. *Zootaxa*, 5289 (1), 1–82. DOI: <https://doi.org/10.11646/zootaxa.5289.1.1>
- Amsel, H.G. 1961. Die Microlepidopteren der Brandt'schen Iran-Ausbeute. 5. Teil. *Arkiv för Zoologie, New Series*, 13 (17), 323–445, pls. 1–9.
- Anonymous. 2024. Gdoremi. A project for the census of moths in the plains of north-eastern Italy. *Uresiphita gilvata* (Fabricius, 1794). Available at: https://gdoremi.altervista.org/crambidae/Uresiphita_gilvata_en.html#footer (Accessed 1 June, 2024).
- Bauer, F., Nuß, M. and L. Änderung. 2021. Insect Sachsen. Ginster-Zünsler (*Uresiphita gilvata* (Fabricius, 1794)). Available at: <https://www.insekten-sachsen.de/Pages/TaxonomyBrowser.aspx?ID=442834> (Accessed 1 June, 2024).
- de Jong, Y., Verbeek, M., Michelsen, V., Bjørn, P.P., Los, W., Steeman, F., Bailly, N., Basire, C., Chylarecki, P., Stloukal, E., Hagedorn, G., Wetzel, F.T., Glöckler, F., Kroupa, A., Korb, G., Hoffmann, A., Häuser, C., Kohlbecker, A., Müller, A., Güntsch, A., Stoev, P. and L. Penev. 2014. Fauna Europaea—all European animal species on the web. *Biodiversity Data Journal*, 2, e4034.
- Hosseinzadeh, J., Tahmasebi, M. and M. Mohammadpour. 2015. Vegetative and site characteristics of *Anagyris foetida* L. in Zagros forests. *Forest and Poplar Research*. 23 (2), 393–401. doi: <http://doi.org/10.22092/IJFPR.2015.105646>
- Leen, R. 1997. Larval hosts of *Uresiphita gilvata* Hübner (Crambidae). *Journal of the Lepidopterist's Society*. 51 (2), 139–141.
- Slamka, F. 2013. Pyraloidea of Europe, Pyraustinae and Spilomelinae. Vol. 3. František Slamka, Bratislava, 357 pp.